

Xabier Etxaniz Erle

EHUKO IRAKASLEA ETA IDAZLEA

Gure komunikabideen inguruan

Lopez lehendakari izendatu zutenetik aldaketa handiak izan dira EITBn. Badirudi normala dela agintean alderdi berri bat dagoenean komunikabide publikoetan eskua sartzea eta bere ustez gaizki eginak zuzentzea eta konfiantzazko arduradunak izendatzea.

Aurreko guztia normala omen da gure kulturaren, agintean dagoen alderdiaren edo ideologiaren kontrolpera pasatzen direlako komunikabide horiek. Ez omen dugu erakunde publiko eta aldi berean alderdikieretik at eratzeko gaitasunik, ez tradizioirik —ezta asmorik alderdien partetik—. Hezkuntzarekin gertatzen den bezala, komunikabideen arloan ere ez dago proiektu luze eta zabalak eraikitze-ko oinarritzko akordioirik.

Eta testuinguru honetan aurkitzen gara orain EITBko garai berri honetan. Ikus-entzuleen aldetik batez ere kritikak entzun dira —ziur aski gustura daudenak isilik daudelako— eta egon dira boikota ere eskatu dutenak. Egia da tertulietan eta, iritzien aniztasuna jaitsi dela; egia da albistegietan euskal komunitatea gero eta ikusezinagoa dela, eta aitortu behar da orain dela gutxira arte EITBko ikusez-agoa izan den hori gero eta deserosoago aurki daitekeela. Bestalde ikus-entzuleen jaitsiera nahiko handia izan dute; alde

DANI BLANCO

batetik kompetentzia gero eta handiagoa delako eta bestetik ikusle eta entzuleak ez direlako identifikatuta sentitzen komunikabide hauen ildo berriarekin. Kontua, Jon Alemanek *Berrian* oso argi adierazi bezala, zera da, euskarazko komunikabide horiek direla gureak —edo gureago direla Telecinco edo antzekoak baino—.

Nik, egia esan, asunto honen guztiaren ondoren bi galdera edo bi kezka ditut. Alde batetik honek guztiak argi eta garbi uzten du zein ahula den abertzaleen komunikabideen indarra. Prentsa idatzian euskarazko komunikabideek kostata egi-

ten dute aurrera eta erdarazkoen artean nagusitasun osoa du prentsa espainolistak. Bitxia da Vocento taldearen indarra gure gizartean, abertzaleek erosten eta irakurtzen duten seinale; edo Espainiako irrati-telebisten nagusitasuna. Alegia, nire ezagun batek Vocentoko egunkari baten izenburua irakurtzen zuen bezala: “*El Correo Español-El Pueblo Vasco*” (horixe izan baita duela gutxira arte egunkari horren izena!).

Eta bigarren kezka. Zein izango da kaltetuena EITB pikutara joanez gero? Nori egin diezaioke mesede euskal irrati-telebisten audientzia jaitsierak? Posible al da komunikabide bateko zuzendaritzak honen porrota desiratzea? ■

«
Bitxia da Vocento taldearen
indarra gure gizartean,
abertzaleek erosten eta irakurtzen
duten seinale; edo Espainiako
irradi-telebisten nagusitasuna
»

TXANDAN

Juan Ramon Makuso

Oraindik ere lotuta nago *La cinta blanca* (*Das weisse Band*) pelikula zirraragarriari. Ez da pelikula bat zine aretoan irenstekoa. Albo-ondorioak uzten dituen horietakoa da. Hurrengo egunetan konpartitu behar duzu pelikula alboko norbaitekin; susmoa duzu detaile asko geratu direla bidean; bere osotasunean ez duzula irentsia. Michael Haneke zuzendariak Lehen Mundu Gerraren atariko herrixka bat aurkezten digu, non biztanleria, ustez, lasai bizi den. Herriaren giroa, zuri-beltz indartsu batean kontatua dago; bertan, hez-

Das weisse Band

kuntza hertsia bat erakusten zaigu, izuan eraikia, batez ere haurrengan. Hauek zigor fisikoa edo abusu sexualean

oinarritzen den hezkuntza jasaten dute. Eta noski, haur hauek, bere gurasoen esanekoak direnez, haur guztiak bezala, ikasten dute besteak zigortzen, beraiei erakutsi zaien bezalaxe. Ez edonori. Aukeratzen dute aratz eta duina ez den norbait. Eta orain galderak. Zerk sortzen du gaiztakeria egiteko grina? Herrian denek zeukaten biolentzia horren testigantza. Etxe bakoitzean bazegoen bere itzala. Eta hala ere isiltasuna. Gaiztakeriari, noizbait, erantzun behar diogu. ■